Гей, Орфею, небораче!
Де ти змандровав від нас?
Як би тільки ти, козаче,
Мні під сей згодився час!
Кажуть про тебе іздавна,
Що у тебе кобза гарна,
Кобза дивная така,
Що лиш забряжчиш руками,
То і гори з байраками
Стануть бити гопака.

Глянь, Орфею, глянь із неба,
Дай кобзури мні своєй,
Мні іграти пісню треба,
Пісню гарную на ней.
Треба голос подимати,
З Новим годом поздравляти
Пана любого того,
Що і паном буть уміє,
І як батько не жаліє
Живота для нас свого.

Олексію, любий пане!
Я про тебе річ начав,
Та боюсь, як слів не стане,
Щоб ти мні не накричав,
Бо я наперед признаюсь,
Що я з музами не знаюсь,
Тільки трохи чув про їх.
Та і музи лоб нагріють,
Поки проспівать успіють
Половину діл твоїх.

Я про те мовчати буду,
Що стьонжками скручен ти.
Що на тобі, мов на чуду,
Де не глянеш, все хрести;
Що нельзя зглянуть очами
На жупан твій за звіздами,
Як на сонце серед дня;
Що од стьонжок шия гнеться,
Що іззаду ключ човпеться,
Все, мабуть, се не бридня!
Не Чернігов, не Полтава
Сеє все тобі дала:
Знать, давно про тебе слава
В Пітенбурзі загула;
Знать, ти добре там труждався,
Не за пічкою валявся,
Що попав к царю під лад.
Знав і цар, з ким подружити,
На кого ярмо зложити,
Аж тепер і сам він рад.

Рад він, що ярмо ти тягнеш
Не гнучись, як добрий віл,
День і ніч від поту м’якнеш,
Робиш добре, скільки сил.
Рад сказати правду-матку,
Що крутенькую загадку
Нашим ти задав панам;
Бо щоб мали чисті душі,
Щоб держали строго уші,
Ти собой їх учиш сам.

І довіку не забуду,
Як я раз к тобі прийшов...
Ах, мій боже! скільки люду

Всякого я тут знайшов!
Повні сіни, повна хата
Нашого набиті брата,
Аж нельзя пропхнуться мні,
А попів, купців та панства
І жидів, цього плюгавства,
Мов на ярмарку в Ромні.

Всі ж не з балами стояли,
Всі були по ділу тут,
Папіри в руках держали,
Хто багацько, хто лоскут;
Хто чолом бив на сусіда,
Хто на пана-людоїда,
А попросту — на суддю,
Що за цукор та за гроші
Ізробив суд нехороший,
Цілу розорив сім’ю.
І таких було доволі,
Що прохали на панів,
Що пани зо злої волі
Не дають орати нив;
Що козацькими землями,
Сінокосами, полями
Вередують, мов своїм.
Суд у правду не вникає,
За панами потакає,
Щоб було йому і їм.

Не прогнівайсь, Олексію,
На нескладну річ мою,
Що я говорити смію
Про писарню ще твою.
Раз мні буть там довелося…
Але ж скільки там човплося

За столами писарів!
Там папірок тучі, тучі!
Писарів же кучі, кучі!
Мов в петрівку косарів.

Пишуть, пишуть та й несуться;
Щоб ти погледів, чи так.
Треба ж тут тобі надуться,
Треба знать підправить як,
Треба всякую папіру
Привести якраз до шніру,
Підвести все під закон!
Ніколи борщу хльобнути,
Ніколи ж і всмак заснути,-
Ти забув про хліб, про сон.

А про жінку та про діти
Думати тобі коли?
Щоб обуті і одіті
І не голодні були;
Ні, про се ти не згадаєш:
Жінку ти другую маєш,
Дочки, син тобой забут.
Жінка у тебе — Полтава.
Син — Чернігов, честь же, слава
Дочки — от ввесь рід твій тут.

Мов тобі чернець від миру,
Одцуравсь ти од двора:
Знай, в Полтаві мнеш папіру,
А додому не пора.
Що ж тобі із той Полтави,
Ти і так добився слави,
Та якой же — гай, гай, гай!
Опочинь же, пане, трохи,

Ти уже притупав ноги,
Тупає другий нехай.

Панство здай своє другому
І здоров’я не теряй,
Попильнуй під старість дому,
Бо у тебе вдома рай.
Там всі, як на батька діти,
Будуть на тебе глядіти,
Та й ще чи не лучш мабуть:
Тут, по правді, як сказати,
Всі тобі, як богу, раді,
Всі тебе, як бога, ждуть.

Та біда моя, як бачу,
Сей не по тобі совіт,
Ти таку свою удачу
І на той потягнеш світ.
Поки виб’єшся із сили,
Поки прийдеш до могили,
Будеш хлопцем для других.
Уродивсь ти на прояву,
Улюбився так у славу,
Як у дівчину жених.

Ну, коли ж ти такий, пане,
Що для слави лиш живеш,
То к тобі смерть не пристане,
Ти ніколи не умреш!
Хоч попи не забурмочуть,
Хоть блеяти не захочуть
Вічну пам’ять по тобі,
То прохати їх не треба,
Бо і так під саме небо
Пам’ять ти зробив собі.

Сеє не умре ніколи,
Що ти робиш всім добро,
Та і робиш з доброй волі,
Не за гроші і сребро.
Скільки удовам ти бідним,
Скільки сиротам послідним,
Скільки, скільки сліз утер!
Скільки взяв людей ти з грязі,
І, як кажуть, аж у князі,
Аж у князі їх упер.

Не умре, хоть побожиться,
Слава не умре твоя;
Слава з тілом не ложиться
У могилу нічия.
Хоч же смерть к тобі прискаче,
Слави в землю не впиндряче:
Загуде вона, як гром.
Тут і правда возьме силу,
Прийде на твою могилу
І напише так пером:

"Диво тут попи зробили,
Диво дивнеє із див.
В землю мертвеця зарили,
А мертвець той і ожив.
Бачся, добре заривали,
Бачся, грімко всі співали
Пам’ять вічную над ним;
Оглянулись небораки,
Аж князь Олексій Куракін
Все жив по ділам своїм".

Поки ж сіє диво буде,
Поживи хоть стільки ти,

Скільки жив, як кажуть люди,
В світі Мафтусал [2] святий.
Будь здоров і з Новим годом,
І над нашим ще народом
Ще хоть трохи попануй!
Трохи!.. Ой, коли б багацько!
Бо ти наш і пан і батько,
І на більше не здивуй!

[1] — К у р а к і н Олексій Борисович (1759-1829) — генерал-губернатор Малоросії у 1802-1807 рр., відомий державний діяч. За царювання Павла І займав відповідальні посади у 1801 р. Цар Олександр І запросив його до нового уряду. О. Б. Куракін був міністром внутрішніх справ, канцлером російських орденів та ін. Він належав до тієї частини передового дворянства, яка сподівалася на прогресивні заходи нового царя. О. Б. Куракін був залучений до участі у здійсненні реформ державного апарату, його призначили головою комісії для перегляду колишніх карних справ. На посаді малоросійського генерал-губернатора О. Б. Куракін проводив ревізію судових та інших державних інституцій. Діяльність його користувалась популярністю серед опозиційно настроєного дворянства. Про нього як про справедливого суддю і говорить І. П. Котляревський у своїй "Пісні", хоча дещо й іронізує з приводу його "писарні".
Надії, що покладались на О. Б. Куракіна, так само, як і на лібералізм нового царя, були марними. Підносячи діяльність князя Куракіна, Котляревський разом з тим не минає нагоди сказати і про народні злидні. Ці моменти і зумовили велику популярність "Пісні".

[2] — Мафтусал (Мафусаїл) — за біблійними легендами, один із патріархів, дід Ноя, що прожив нібито 969 років. Ім’я його вживається як синонім довголіття.